

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

3816

Szerző: ~

Hely

Cím: *A Karácsony 1916-ban*

Idő

"1916"

Forrás: *Népszava*

Személy

Bp.

916. XII.24.

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A Karácsony 1916-ban.

* A huséhes főváros.

Fehér karácsonynak ígérkezett, de aligha-nem fekete lesz... Pár nap előtt még vakító fehérségű, vastag hóréteg borította a főváros utcáit, tereit, a háztetőket, de a hó immár elolvadt, sárrá változott és kellemetlen ködfelhők creszkednek alá a borús magasságból.

A kellemetlen időjárás mindazonáltal nem zavarja meg a szokásos karácsonyi vásárt, amely az idén is rengeteg embert csodított össze az egyes csarnokokba, piacokra, de leginkább a központi vásárcsarnokba és a Garay-téri piacra. Mind a két helyen már esütörtök óta nagyon élénk vásár folyt. Pedig az árak nem voltak éppen csábítók. Mutatóba hadd álljon itt az 1916-iki karácsonyi vásár néhány számadata:

	Kilója	
Marhahús	11-13	K
Borjúhús	10-13.20	K
Birkahús	5.60-6.60	K
Malackaraj	9.20	K
Malaccomb	8.40	K
Sertéskaraj	8.80	K

	Kilója	
Sertéscomb	8.-	K
Ponty, élő	7.-	K
Ponty, jegelt	6.-	K
Ponty, vágott	8.-	K
Harcsa, élő	14.-	K
Csuka	7.-	K
Liba, tisztított	9.20	K
Liba, hizott, darabja	72-80	K

Pulyka, darabja	30-40	K
Kacsa, darabja	24-40	K
Csirke, párja	24-30	K
Kocsonyahús	4.20	K
Tojás, darabja	-.42	K
Dán teavaj	13.75	K
Tejföl, liter	3.-	K
2 deka gomba	-.70	K
Szőlő	9.-	K
Alma	6-8	K
Körte	7-8	K
Lasponya	4.40	K
Dió, héjas	5.-	K
Citrom, darabja	-.16	K

Látnivaló, ezek az árak nem éppen csábítók, ennek ellenére a vásárló asszonyok mégis tömegesen lepték el a piacokat.

A központi csarnokban

sombaton délelőtt valóságos emberáradat hömpölygött. Hegyin-hátán tódultak az emberek. Egymást lökdösték, tulkiabálták, mintha félték volna, hogy lemaradnak. Izzadt arcu, zilált hajú, lihegő asszonyok bujnak elő a tömegből, de most már mosolyognak és féltő gonddal ügyelnek a szatyrukra. Pedig nem volt ok a túlekedésre, hiszen rengeteg áru halmozódott föl. Jellemző tünete volt a karácsonyi vásárnak a *huséhség*. Ugy látszik, a jobb módúak sem bírják már a husárrakkal való versenyt és kénytelenek legalább is korlátozni a rendszeres husevést. De most az ünnepekre, aki csak valamiképp is tetszi, húst akar az asztalára. Ez a huséhség a magyarázata annak, hogy a husárusító bódék körül olyan nagy volt a kereslet. Egyes helyeken — ahol

a napiárnál pár fillérrel olcsóbban adták a húst — valósággal harcoltak a tömegek, az asszonyok egymás fején keresztül nyujtogatták a pénzt, jó pesti szokás szerint szinte rátiportak egymásra, hogy ki-ki előbb jusson a maga egy-két kiló husához.

A halárusoknál is nagy volt a tolongás, noha az uzsora itt is kitétt magáért. A ponty kilója 7 korona... És mégis vették. És milyen keményen beszéltek a halárusok a vevőkkel.

— Mi tetszik?!... Gyorsan, gyorsan, kérem, nem érünk rá, nem tarthatunk mindenkinek előadást... Ha nem tetszik, tessék itt-hagyni...

A vevő megszeppen, bizonyára gondolja magában, 7 korona nem éppen utolsó dollag egy kiló pontyért — hajdanában hány kiló hal került ki ebből a pénzből? —, de ha mindenáron halat akar enni, meg kell adni az árát, ma nem lehet kukoricázni a tisztelt halászmesterekkel... és megadja az árát. De jó darabig várnia kell, amíg újból észreveszik, sokan vannak, nem törődnek egy-egy vevővel. És haragszanak is reá, mert nem szeretik a tanakodó vevőket.

A baromfi piacon tombolt csak az uzsora. Itt nem feszélyezték a kofákat a maximált árak. De sietve hozzá kell tennünk, hogy az árak fölfelé fokozásában *nemcsak a kofák* tettek ki magukért.

— Hogy adja? — kérdi öregedő há-

az egyik kofától, aki pár esz-

— Tizenöt forint...

A férfi fölfortyan.

— Ugyan ne beszéljen! Ki hallott ilyet? Tizenöt forint!

Kezébe veszi a csirkét. Nézegeti. Eközben az egyik csirkéből csak úgy dül a víz.

— Ni-ni, hogy megittatták, csak hogy nehezebb legyen! — mondja kesernyés arccal az öreg ember és mérgesen otthagyja a kofát. De tiz lépésnyire sem távozott, hamar visszatért a kofához — és megvette harminc koronáért a pár csirkét.

Meg kell azonban adni, hogy a vásárló asszonyok legtöbbször nem egykönnyen ment bele a vásárba. Pöröltek, veszekedtek a kofákkal, leszidták őket.

— Mégis csak hallatlan! Szemtelenség! — mondták, de aztán megbékültek velük és fizettek. Egy idősebb hölgy majdnem kiejtette kezéből a kacsát, mikor megballotta, hogy negyven koronát kérnek érte. A falusi néne azonban erősen bizonykodott, hogy nem drága és meggyőzte az ijedős hölgyet. Ilyen körülmények között nem esoda, ha a csirkés kofák a szokottnál is szemérmelenebbek voltak az idej karácsonykor.

A gyümölcsös kofák azonban — úgy látszik — elszámították magukat, a közönség nem igen kért az 5—6—8 koronás almákból és körtékből. A 9 koronás szőlőt is hiába kellett, valamint az 5 koronás hitvány diót is, pedig ez az utóbbi gyümölcs ugyan csak kedves és megszokott disze a karácsonyi

asztalnak, nemkülönben kívánatos esemegeje kicsinyeknek-nagyoknak. Az idén azonban alighanem kevés dió és alma kerül az ünnepi asztalokra, a karácsonyfa alá, a gyümölcsös tálakba. Az uzsora megfosztotta a főváros szegényeit ettől a hagyományos karácsonyi gyümölestől is.

A karácsonyfák árát maximálták, de ez természetesen nem akadályozhatta meg az uzsorát. Minden árus mellé nem került rendőr és így a vásárlók ki voltak szolgáltatva az árusok önkényének. Az árusok azzal érveltek, hogy ők csomószám vették a fákat és nem magasság szerint. A nóta vége az volt, hogy a vásárló végül belefáradt a szaladgálásba és alkudozásba és fizetett.

A Garay-téri piacon.

Ezen a piacon is nagyon élénk karácsonyi vásár folyt. Itt is a husbódékat ostromolták meg a vásárlók. De ami a szárnyasok körül folyt, az egyszerűen megdöbbentő volt. Itt a vásárlók nem a kofákkal — leginkább falusiak —, hanem egymással veszekedtek egy-egy pár csirkéért vagy kacsaért, libaért. Egymásra licitáltak, egymás kezéből kikapták a baromfit, leszidták kölcsönösen egymást, mialatt a kofa — mint ama bizonyos harmadik — csöndesen és megértően nevetett. Itt neki már csak az a szerepe volt, hogy megmondja az első árat és a baromfit az vitte el, aki többet mondott. Ez bizony nemesak

furesca, de szomorú jelensége is volt a harmadik háborus karácsonyi vásárnak, amikor az uzsora lépten-nyomon fojtogat bennünket.

Tisztított csirke fölött alkudoznak egy kofa körül. A csirke az egyik asszony kezében van, aki kiesit drágálja. A mellette álló ráigér és megkapja a csirke lábát. Erre egy harmadik megragadja a baromfit és szatyrába dobja. Általános fölháborodás. Röpködnek a szítkok, mint a pelyva. Az első asszony erre kirántja a szatyorból a csirkét és mivel a harmadikra is ráigér, a csirke immáron az övé marad. Ilyen jelenetekben bővelkedett szombaton a Garay-téri baromfivásár. A kofák csak bemondták az árát, a vevők aztán maguk között elintézték a vásárt. Azt is meg kell állapítani, hogy itt a sertésbors és a baromfi drágább volt, mint a központi csarnokban. A sertéskaraj például 9 korona 20 fillér volt. Az almát ellenben 3 korona 60 fillérért is adták, de mégis csak kevesen vásárolták.

A Lehel-téri piacon

nem látszott meg szombaton a karácsony közeledte... Csak éppen a községi lómészárszék előtt sorakoztak asszonyok. Egyébként csönd volt a piacon. Erre a piacra a proletár-asszonyok járnak, akiknek a legnagyobb része hétköznap munkában van és így csak vasárnap kerül sor a vásárlásra. Egyébként pénz is csak szombaton este áll a házhöz. A Lehel-téri piacon tehát majd csak vasárnap élénkül meg a forgalom.